

PŘÍBĚHY NAŠICH SOUSEDŮ 2018/2019

PŘÍBĚH ANNY BUTOVÉ

┌ příběhy
našich
sousedů └

INFORMACE O ANNĚ

NAROZENÍ: 13.8. 1928 KNĚHYŇKY, UKRAJINA

RODIČE: ALEXANDR A MARIE TOMÍČKOVI

SOUROZENCI: MILOSLAVA, JIŘÍ, JOSEF

ŠKOLA: ČESKÁ MATICE ŠKOLSKÁ

MANŽEL: FJODOR BUT

DĚTI: SVĚTLANA, NINA, VLADISLAV

VNOUČATA: 3 DÍVKY A 5 CHLAPCŮ

PRAVNOUČATA: 8 DĚVČAT A 7 CHLAPCŮ

ZAMĚSTNÁNÍ: DŮCHODCE

Alexandr a Marie Tomíčkoví , syn Jiří Tomíček, dcery Miloslava Tomíčková a Anna Butová s dcerami Světlanou a Ninou

NAŠE 1. SETKÁNÍ

NA NAŠE 1. SETKÁNÍ S ANNOU BUTOVOU SI NEPAMATUJEME, PROTOŽE JE TO NAŠE PRABABIČKA A ZNÁME JI OD NAROZENÍ. VYPRÁVĚNÝ PŘÍBĚH TEDY ZNÁME OD RANNÉHO DĚTSTVÍ.

Anna Butová , Eliška Němečková,, Jaroslav Němeček, Veronika Němečková

SEZNÁMENÍ S PŘÍBĚHEM

OD MALA NÁM RODINA
VYPRÁVÍ O PŘÍBĚHU BABIČČINY
RODINY, JAK ZACHRÁNILI
MALÉHO ŽIDOVSKÉHO CHLAPCE

Alexandr a Marie Tomíčkoví s dcerami Annou a Miloslavou, a s tchýní
Marií Kuželovou

KDE BYDLELI

RODINA TOMÍČKOVA SE PŘISTĚHOVALA NA SOUČASNOU UKRAJINU DO VESNICE KNĚHYŇKY U LUCKU, KDE SPOLU S DALŠÍMI ČECHY OSÍDLILI OBLAST VOLYŇ.

HOSPODAŘILI NA VELKÉM STATKU.

VLASTNILI ROZSÁHLÁ POLE, LESY A CHMELNICE.

CHOVALI DOBYTEK K OBŽIVĚ A KONĚ.

MĚLI I HOSPODYNĚ A NA JEJICH

STATKU NACHÁZELO PRÁCI

MNOHO LIDÍ Z OKOLÍ.

DNES TATO VESNICE STÁLE

EXISTUJE, ALE

BYLA PŘEJMENOVÁNA.

Alexander Tomíček se svými robotníky ze statku

Alexander a Marie Tomíčkoví s dcerami Annou a Miloslavou, Marie Kuželová

ZAČÁTEK VÁLKY

KDYŽ SE DOSTAL ADOLF HITLER V EVROPĚ K MOCI ZAČAL ŽIDY ZAVÍRAT DO PRACOVNÍCH A KONCENTRAČNÍCH TÁBORŮ.

KDYŽ NAPADL SOVĚTSKÝ SVAZ 22.6.1941, BYLY VYTVOŘENY I V OKOLÍ LUCKU NA UKRAJINĚ.

ŽIDY ZDE HLÍDALI V GHETTECH UKRAJINŠTÍ DOZORCI A BYLI NASAZENI NAPŘÍKLAD NA PRÁCI NA OPRAVÁCH SILNIC.

MEZI TAKOVÉ PATŘIL I 13LETÝ ŽIDOVSKÝ CHLAPEC ZVI GOLDGAMER ZVANÝ GRÍŠA.

Osvětim

CO SE STALO?

BABIČČIN OTEC BYL SILNĚ VĚŘÍCÍ ČLOVĚK A VĚŘIL V POMOC BLIŽNÍMU A SNAŽIL SE POMÁHAT LIDEM BĚHEM CELÉ VÁLKY.

JEDNOHO KRÁSNÉHO DNE SE ALEXANDR TOMÍČEK VRACEL S POVOZEM Z LUCKU A JEL CESTOU PODĚL GHETTA.

VŠIML SI TAM MALÉHO CHLAPCE GRÍŠI, KTERÝ SE CHOUIL V JEHO ROHU ZA PLOTEM.

BĚHEM CHVILKY SE ROZHODL, ŽE HO MUSÍ ZACHRÁNIT.

NEVÁHAL CHLAPCE VYTÁHNOUT ZA RUCI PŘES PLOT A SCHOVAL HO DO SENA V POVOZU.

Alexandr Tomiček

JAK TO POKRAČOVALO

RODINA TOMÍČKOVA UKRÝVALA GRÍŠU VE SKLEPĚ NA ŘEPU DALŠÍ TŘI ROKY.
NOSILI MU JÍDLO, PITÍ A ČISTÉ OBLEČENÍ.

BABIČKA ANINKA SI S NÍM CHODILA POVÍDAT, ABY SE NECÍTIL OSAMOCENÝ
A ČAS MU RYCHLEJI UTÍKAL.

NA OPLÁTKU JIM KYDAL HNŮJ, HŘEBELCOVAL KONĚ A UKLÍZEL DŮM.
PRACOVAL ALE POUZE V NOCI.

V TOMTO OBDOBÍ UKRÝVALA RODINA NA STATKU I DALŠÍ
PRONÁSLEDOVANÉ LIDI – POLSKÉHO UČITELE NOWAKA, KALMYKA
MARZU A JINÉ.

CESTA GRÍŠI

NA KONCI VÁLKY KOUPII SAŠA GRÍŠOVI NOVÉ OBLEČENÍ A DAL MU PENÍZE NA CESTU DO PALESTINY.

GRÍŠA ŠEL PŘES POLSKO A CESTOU SE SEZNÁMIL S BUDOUCÍ MANŽELKOU SÁROU A DO PALESTINY JIŽ DOŠLI SPOLU.

TA BYLA VĚZNĚNÁ V OSVĚTIMI.

OD TÉ DOBY O NĚM RODINA NESLYŠELA.

CO SE DĚLO S RODINOU PO VÁLCE?

BABIČKA SE POZDĚJI VDALA ZA
VOJÁKA RUDÉ ARMÁDY.

V ROCE 1946 SE ODSTĚHOVALI DO
VESNICE MOROVSK NA UKRAJINĚ A
NARODILI SE JIM TŘI DĚTI.

PO ROCE 1962 SE CELÁ RODINA
ODSTĚHOVALA ZA OSTATNÍMI
ČLENY RODINY DO ČECH, KTEŘÍ TU
BYLI OD ROKU 1945.

USÍDLILI SE VE DVOŘE KRÁLOVÉ NAD
LABEM V ŽIRECKÉ PODSTRÁNI.

Anna a Fjodor Buřovi, s dcerou Světlanou, Ninou a synem Vladislavem

A CO BYLO S GRÍŠOU?

PO ROCE 1989 BABIČKA ČETLA V NOVINÁCH INZERÁT, ŽE NĚKDO HLEDÁ RODINU TOMÍČKOVU, KTERÁ ŽILA V DOBĚ VÁLKY NA VOLYNI.

ZATELEFONOVALA NA ČÍSLO Z INZERÁTU A OZVAL SE JÍ ZNÁMÝ HLAS – BYL TO GRÍŠA!

PRO VŠECHNY TO BYLO VELMI DOJEMNÉ.

GRÍŠA HLEDAL RODINU TOMÍČKOVÝCH JIŽ OD PŘÍCHODU DO PALESTINY.

PSAL DOPISY NA VOLYNI, ALE TAM UŽ NIKOHO Z RODINY NEZASTIHL.

PŘI NÁVŠTĚVĚ KARLOVÝCH VARŮ V ROCE 1995 NAPSAL INZERÁT DO ČESKÝCH NOVIN A TÍM JE KONEČNĚ NAŠEL.

Sara a Zvi Goldgamer se svými syny

SETKÁNÍ

AŽ DO GRÍŠOVI SMRTI ZŮSTALI V ČASTÉM TELEFONICKÉM KONTAKTU. SETKALI SE JEDNOU V IZRAELI, KAM NA JEHO POZVÁNÍ LETĚLA A NĚKOLIKRÁT V KARLOVÝCH VARECH, KDE S NIMI BABIČKA TRÁVILA LÉČEBNÝ POBYT.

Anna Butová, Zvi a Sara Goldgamer

Zvi Goldgamer a Anna Butová

OCENĚNÍ

NA DŮKAZ VDĚKU GRÍŠA ZAŽÁDAL IZRAELSKOU VLÁDU O UDĚLENÍ NEJVYŠŠÍHO IZRAELSKÉHO VYZNAMENÁNÍ „SPRAVEDLIVÝ MEZI NÁRODY“ PRO ALEXANDRA TOMÍČKA A JEHO DCERU ANNU.

17. ČERVNA 1998 PŘEVZALA ANNA BUTOVÁ NA IZRAELSKÉM VELVYSLANECTVÍ V PRAZE MEDAILI A VYZNAMENÁNÍ PRO SVÉHO OTCE ALEXANDRA TOMÍČKA „IN MEMORIAM“ A PRO SEBE.

JEJICH JMÉNA JSOU NAVŽDY VYRYTA DO ČESTNÉ ZDI V ZAHRADĚ SPRAVEDLIVÝCH V YAD VASHEM V JERUZALÉMĚ.

Pamětní deska na zdi v zahradě Yad Vashem

כל החקיים נפש אחת

WHOEVER SAVES ONE LIFE IS AS THOUGH HE HAD SAVED THE ENTIRE WORLD

כאילו קיים עולם חלא

תעודת כבוד Certificate of Honour

THIS IS TO CERTIFY THAT IN ITS SESSION OF AUGUST 27, 1997 THE COMMISSION FOR THE DESIGNATION OF THE RIGHTEOUS, ESTABLISHED BY YAD VASHEM, THE HOLOCAUST HEROES & MARTYRS' REMEMBRANCE AUTHORITY, ON THE BASIS OF EVIDENCE PRESENTED BEFORE IT, HAS DECIDED TO HONOUR

וזאת לתעודה שבישיבתה פיום כד אב תשנ"ז החליטה הועדה לציון חסידי אומות העולם שליד רשות הזיכרון יד ושם על יסוד עדויות שהובאו לפניה, לתת כבוד ויקר ל אלכסנדר

Aleksander Tomichuk & his daughter Anna Botova

טומיטשק ובתו אנה בוטובה

WHO, DURING THE HOLOCAUST PERIOD IN EUROPE, RISKED THEIR LIFE TO SAVE PERSECUTED JEWS. THE COMMISSION, THEREFORE, HAS ACCORDED THEM THE MEDAL OF THE RIGHTEOUS AMONG THE NATIONS. THEIR NAME SHALL BE FOREVER ENGRAVED ON THE HONOUR WALL IN THE GARDEN OF THE RIGHTEOUS, AT YAD VASHEM, JERUSALEM.

על אשר בשנות השואה באירופה עזרו נפשם בכפם להצלת יהודים נרדפים בידי רודפיהם ולהעניק להם את המדליה לחסידי אומות העולם. עמים יונצח לעד על לוח- כבוד בחורשת חסידי אומות העולם ביד ושם.

Jerusalem, Israel
OCTOBER 1, 1997

ניתן היום, בירושלים
כ"ט אלול תשנ"ז

Amey Shalev
בשם רשות הזיכרון יד ושם
ON BEHALF OF THE YAD VASHEM DIRECTORATE

בשם הועדה לציון חסידי אומות העולם
ON BEHALF OF THE COMMISSION FOR THE DESIGNATION OF THE RIGHTEOUS

Ocenění a medaile „Spravedlivý mezi národy“

I. BÁSNIČKA O ANNĚ

Anna Butová je jméno mé,
na Ukrajině jsem se narodila, na Volyni žila,
prožila jsem i věci zlé,
však pomoci ostatním jsem se i přesto snažila.

Gríša byl židovský chlapec,
v jednom z mnoha ghatt žil,
odtud vytáhl jej můj otec,
zachránit jeho život byl náš cíl.

Tím celá moje rodina život riskovala,
když jídlo jsme mu nosili,
já hodně s ním si povídala,
postupně přátelé se z nás stali.

V roce 1962 jsem s manželem a dětmi do Čech
odešla,
na Žirečské Podstráni jsme se usídlili,
cesta s Gríšou se tak rozešla,
že se ještě někdy uvidíme jsme už nevěřili.

Až po letech inzerát v novinách jsem četla,
že kdosi hledá mě a mého tatínka,
„Gríša“, řekla jsem si a nerada bych se pletla,
jsem jeho hrdinka!

V telefonu skutečně Gríša ozval se,
žil v té době v Izraeli,
brečeli jsme při vzpomínání o jeho životním zápase,
v Karlových Varech jsme se pak scházeli.

Na vyznamenání navrhl nás za svou záchranu,
„Spravedlivý mezi národy“ jeho název jest,
že takové vyznamenání nakonec dostanu,
nedoufala jsem a byla to pro mne velká čest!

Anna Butová

II. BÁSNIČKA O ANNĚ

Anna mladá dívka byla,
se svými rodiči na Volyni žila.
Její rodina statečně se zachovala,
když polského chlapce před nacisty zachránila.

Gríša ve sklepě na řepě musel žít,
pouze v noci na čerstvý vzduch ven mohl jít.
Anna se o hocha pečlivě starala,
jídlo a pití pravidelně mu nosila.

Chlapec s Tomíčkovými úrodu sklízel,
když potkala všechny veliká svízel.
Opět se dostavili nezvaní hosté,
razií na statku provedli nacisté.

Gríša se musel rychle skrýt,
Němec jej nesměl odhalit.
Na nohách chybělo mu seno,
tajemství bylo ohroženo.

V tu chvíli bylo to o vlásek,
situaci vyřešil mašlí ozdobený ocásek.
Anna malé jehně ozdobila,
pozornost vojáků odvrátila.

Tři roky nervů spolu prožili,
než konce války se dočkali.
Peněz pár tatínek na cestu ušetřil,
na velkou dálku Gríšu vypravil.

Cílem cesty byla Palestina,
Gríšova nová domovina.
Zde mohl se svou ženou žít
a najít vytoužený klid.

Po letech přijel Gríša do Čech na léčení,
zde měl i čas na vzpomínání.
Annu nechal tiskem hledat
a osud mu dopřál znovu se s ní shledat.

Dojemné to bylo setkání,
Anna obdržela pozvání.
I ona mohla vidět svět,
na Izrael pohledět.

Za obrovské riskování,
obdržela Anna ocenění,
jež mapuje různé osudy
– SPRAVEDLIVÝ MEZI NÁRODY.

PODĚKOVÁNÍ A PONAUCENÍ

JSME RÁDI, ŽE JSME SE MOHLI O PŘÍBĚH RODINY NAŠÍ BABIČKY A O JEJÍ VZPOMÍNKY
PODĚLIT V TOMTO PROJEKTU.

NAŠE PRABABIČKA TOHO MNOHO ZAŽILA A MY BYCHOM SI PŘÁLI, ABY SE NA DOBU, O
KTERÉ VYPRÁVĚLA, NIKDY NEZAPOMNĚLO, ALE ZÁROVEŇ SE NIKDY NEVRÁTILA.

DĚKUJEME ANIČCE ZA JEJÍ VYPRÁVĚNÍ A JSME RÁDI, ŽE PŘÁVĚ ONA JE NAŠÍ
PRABABIČKOU!

PODĚKOVÁNÍ PATŘÍ TAKÉ NAŠEMU
UČITELI MGR. MILANOVI HANZLOVI,
KTERÝ NÁS TÍMTO PROJEKTEM VEDL.

ČLENOVÉ NAŠÍ SKUPINY: ELIŠKA, JAROSLAV A VERONIKA NĚMEČKOVI